

PRAKSISOVERSIGT · FORVALTNINGSRET

Praksisoversigt over sikkerhedsgodkendelse af personer og virksomheder

Sikkerhedscirkulærets §§ 13-14, sektorbekendtgørelserne og hvad du gør, hvis du får nej

Version 2 · Opdateret 27. aug. 2026 · 15 afgørelser · 2012-2025

[Læs online](#)

INTRODUKTION

Sikkerhedsgodkendelse er den afgørelse, der åbner – eller lukker – adgangen til klassificerede informationer og til en lang række stillinger i forsvar, politi, udenrigstjeneste, ministerier, telesektoren, energisektoren og luftfarten. Reglerne står ikke i en lov, men i Statsministeriets sikkerhedscirkulære fra 2014 og i en voksende række sektorbekendtgørelser, og de er bygget op om ét åbent kriterium: at du har udvist »ubestridt loyalitet« og en sådan adfærd og karakter, at der ikke kan være tvivl om din pålidelighed. Denne oversigt er skrevet til dig, der selv skal godkendes – ansøgeren, den ansatte under fornyelse, virksomheden der skal virksomhedsgodkendes – og den er ærlig om det væsentligste: der findes stort set ingen offentliggjort dansk praksis om nægtede personelle sikkerhedsgodkendelser, fordi der hverken er lovbestemt klageadgang, reel begrundelse eller egenaces hos PET.

PRINCIPPER UDLEDT AF PRAKSIS

- 01** Det er ansættelsesmyndigheden – ikke PET – der træffer afgørelsen om sikkerhedsgodkendelse; PET foretager alene sikkerhedsundersøgelsen til brug for myndighedens afgørelse, jf. sikkerhedscirkulærets § 13, stk. 1 og 3.
- 02** En sikkerhedsgodkendelse har kun gyldighed for arbejdet for den myndighed, der har meddelt den – den følger dig ikke automatisk ved stillingsskift.
- 03** Godkendelse til YDERST HEMMELIGT gælder højst 5 år; til HEMMELIGT og FORTROLIGT højst 10 år.
- 04** Fra 1. marts 2026 suspenderes udløbet af en godkendelse i op til 12 måneder, hvis fornyelsesanmodning indgives senest 6 måneder før udløb.
- 05** Fra 1. marts 2026 kan en myndighed lægge en eksisterende godkendelse fra de seneste 5 år til grund ved en ny afgørelse, medmindre konkrete forhold taler herimod – men den nye godkendelse kan ikke gives længere gyldighed end den oprindelige.
- 06** Vurderingen efter § 14 er konkret og aktuel: der er ingen automatik, og forhold, der ligger adskillige år tilbage, kan ikke uden videre bære et afslag.

- 07** En myndighed må ikke uden videre lægge PET's indstilling til grund uden selv at tage stilling – det er skøn under regel, jf. ombudsmandens kritik i FOB 2013-20.
- 08** Oplysninger om ægtefælles, samlevers, registreret partners eller samboendes adfærd, karakter og forhold i øvrigt kan tillægges vægt, jf. sikkerhedscirkulærets § 14, stk. 2.
- 09** PET's sikkerhedsundersøgelse forudsætter dit skriftlige samtykke og omfatter som minimum en forespørgsel i Det Centrale Kriminalregister – både afgørelsesdelen og efterforskningsdelen, dvs. også verserende sigtelser.
- 10** Du har ikke ret til at få oplyst, om PET behandler oplysninger om dig, jf. PET-lovens § 12, stk. 1 – og PET oplyser heller ikke, at der ingen oplysninger er, netop for at afslaget ikke skal kunne læses modsætningsvis.
- 11** Begrundelsen for et afslag kan begrænses i samme omfang, som oplysningerne kan undtages fra aktindsigt, jf. forvaltningslovens § 24, stk. 3, jf. §§ 15-15 b.
- 12** Hverken sikkerhedscirkulæret eller sektorbekendtgørelserne indeholder en klageadgang – Energistyrelsen afviste udtrykkeligt branchens ønske om klageadgang under høringen over energibekendtgørelsen.
- 13** Ved tilbagekaldelse af et EU-facilitetssikkerhedscertifikat kræver Chartrets artikel 47, at virksomheden meddeles i det mindste det væsentligste indhold af begrundelsen, jf. C-185/23.
- 14** Krav om sikkerhedsgodkendt personale i forsvarsudbud er sagligt begrundet og ikke uproportionalt – manglende erklæring gør tilbuddet ukonditionsmæssigt.
- 15** Sikkerhedscirkulæret kan ikke pålægges private i sin helhed uden særlig hjemmel; kravene skal fastsættes konkret og dokumentopdelt, jf. Højesterets kendelse i sag 44/2023.
- 16** Der er ikke hjemmel til at kræve domsmænd sikkerhedsgodkendt – heller ikke i militære straffesager med NATO-klassificeret materiale.

§ 1 Hvem bliver mødt med kravet – og hvilke regler gælder for netop dig

Der findes ingen »lov om sikkerhedsgodkendelse«. Grundreglerne står i **sikkerhedscirkulæret** – Statsministeriets cirkulære nr. 10338 af 17. december 2014 om sikkerhedsbeskyttelse af informationer af fælles interesse for landene i NATO eller EU m.v. – der trådte i kraft 1. januar 2015. Cirkulæret indleder med at fastslå kompetencefordelingen: Politiets Efterretningstjeneste er national sikkerhedsmyndighed, mens Forsvarets Efterretningstjeneste varetager funktionen inden for Forsvarsministeriets område. Omvendt er FE national it-sikkerhedsmyndighed, mens PET varetager den funktion inden for Justitsministeriets område.

Den bærende regel er enkel: klassificerede informationer må ikke gøres tilgængelige for personer, der ikke er sikkerhedsgodkendt til den pågældende klassifikationsgrad, jf. [sikkerhedscirkulærets § 12](#), og behandling af sådanne informationer må kun betros godkendte personer, jf. [§ 18](#). Kravet rammer derfor ikke bare offentligt ansatte. [§ 13, stk. 1](#) siger udtrykkeligt, at den offentlige myndighed også træffer afgørelse om

sikkerhedsgodkendelse af »ansatte i private firmaer, der arbejder for den offentlige myndighed«. Er du konsulent, håndværker, it-leverandør eller underleverandør på en opgave for forsvaret, politiet eller et ministerium, er du altså inde i systemet på nøjagtig samme vilkår som en tjenestemand.

Oven på cirkulæret er der siden 2020 bygget en række **sektorbekendtgørelser**, der gør sikkerhedsgodkendelse obligatorisk for konkret opregnede funktioner i den private kritiske infrastruktur. Til forskel fra cirkulæret er de udstedt med hjemmel i lov, og de udpeger hver sin afgørelsesmyndighed:

Sektor	Regelsæt	Hvem afgør	Niveau
Tele (væsentlige/vigtige udbydere)	Bekendtgørelse om sikkerhedsgodkendelse i telesektoren §§ 1-4, jf. lov om sikkerhed og beredskab i telesektoren § 16	Styrelsen for Samfundssikkerhed	FORTROLIGT eller HEMMELIGT
Teleudbyderes kontakt til politiet ved indgreb i meddelelshemmeligheden	Bekendtgørelse om udbyderes pligt til at sikre sikkerhedsgodkendelse § 1	Rigspolitiet	Klassificerede oplysninger
Energi (niveau 3-5-virksomheder)	Bekendtgørelse om sikkerhedsgodkendelse i energisektoren § 3	Energistyrelsen	FORTROLIGT (eller højere ved klassificeret adgang)
Luftfartssikkerhed	Bekendtgørelse om udvidet baggrundskontrol og sikkerhedsgodkendelse § 17, jf. luftfartslovens § 70 a, stk. 2	Trafikstyrelsen	FORTROLIGT
Havnesikring (sårbarhedsvurderinger)	Bekendtgørelse om sikring af havne § 23	Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen	FORTROLIGT

Fælles for dem alle er, at **PET foretager sikkerhedsundersøgelsen**, mens sektormyndigheden træffer afgørelsen – og at sikkerhedscirkulærets kriterier gentages ordret. Telesektorens bekendtgørelse fastslår desuden udtrykkeligt i [§ 5, stk. 2](#), at sikkerhedscirkulærets regler finder tilsvarende anvendelse.

Vær opmærksom på afgrænsningen: [bekendtgørelsen om sikkerhedsgodkendelse i telesektoren § 3, stk. 2](#) undtager de personer, der i stedet er omfattet af reglerne om praktisk bistand til politiet ved indgreb i meddelelshemmeligheden – og de sidstnævnte godkendes af Rigspolitiet, ikke af Styrelsen for Samfundssikkerhed. Undersøg derfor først, hvilket spor du befinder dig på, før du regner ud, hvem du skal skrive til.

LOV

[Lov om sikkerhed og beredskab i telesektoren § 16](#)
[Luftfartsloven § 70a, stk. 2](#)
[Sikkerhedscirkulæret § 12](#)
[Sikkerhedscirkulæret § 13, stk. 1](#)
[Sikkerhedscirkulæret § 18](#)

§ 2 Fra samtykkeerklæring til afgørelse: hvad der faktisk sker i din sag

Processen er den samme, hvad enten du søger ind i Udenrigsministeriet eller skal godkendes som driftstekniker hos en netvirksomhed. Den består af fire trin, og det er værd at bide mærke i, hvem der gør hvad på hvert af dem.

1. Samtykke og oplysningsskema. Undersøgelsen kan ikke sættes i gang uden dit skriftlige samtykke.

Folketingets Ombudsmand har i en principiel udtalelse fra 1992 om Udenrigsministeriets praksis beskrevet ordningen og godkendt den. Ministeriet anvendte en oplysningsblanket med følgende påtryk:

»Ved min underskrift giver jeg samtykke til, at de heri afgivne oplysninger eventuelt søges uddybet, samt til at der kan indhentes supplerende oplysninger fra andre myndigheder, herunder om eventuelle straffesager.«

Ombudsmanden fandt det »ubetænkeligt at anse et samtykke, der er erhvervet på den citerede blanket, som et samtykke, der både dækker Udenrigsministeriets indhentelse af oplysninger og Politiets Efterretningstjenestes videregivelse af oplysninger«, jf. [ombudsmandens udtalelse om Udenrigsministeriets indhentelse af oplysninger fra PET i ansættelsessager](#). Læg mærke til rækkevidden: samtykket dækker både din arbejdsgivers indhentelse og PET's videregivelse – og det dækker også »uddybning«.

2. Sikkerhedsundersøgelsen hos PET. Justitsministeriet redegjorde i samme sag for, hvad undersøgelsen består af:

»I den sagsbehandling, Politiets Efterretningstjeneste foretager på begæring af ansættelsesmyndigheden, indgår bl.a. en undersøgelse af, om ansøgeren er kendt i Det centrale Kriminalregister. Dette sker ved sædvanlig terminalforespørgsel til registeret. Såfremt den pågældende er kendt, fremkommer på skærbilledet en kortfattet oversigt over tidligere kriminelle domme samt eventuelle aktuelle sigtelser. Oplysningerne udskrives på en såkaldt telexerklæring (...). Telexerklæringen indeholder oplysninger fra såvel registerets afgørelsesdel som efterforskningsdelen. Sagsbehandlingen kan i særlige tilfælde tillige omfatte en yderligere undersøgelse af den pågældendes personlige forhold.«

To ting er værd at notere. For det første trækkes der på **efterforskningsdelen** – altså også verserende sigtelser, ikke kun endelige domme, og altså mere end en almindelig straffeattest viser. For det andet meddeles resultatet kun til den ansættende myndighed »i det omfang, oplysningerne må antages at have betydning for sagens afgørelse«, og der udvises »særlig varsomhed ved videregivelse af oplysninger om verserende forhold«. Er der sikkerhedsmæssigt belastende oplysninger, gives svaret til myndighedens sikkerhedsofficer, jf. [sikkerhedscirkulærets § 54](#).

Jo højere niveau, jo mere indgående er undersøgelsen – og på de høje niveauer inddrages efter [§ 14, stk. 2](#) også oplysninger om din ægtefælle, samlever, registrerede partner eller samboende.

3. Afgørelsen – hos arbejdsgiveren, ikke hos PET. Dette er det punkt, flest tager fejl af. [§ 13, stk. 1](#) lægger kompetencen hos »enhver offentlig myndighed«, og [§ 13, stk. 3](#) gør det klart, at PET alene foretager en sikkerhedsundersøgelse »til brug for den offentlige myndigheds afgørelse«. I sektorordningerne er det tilsvarende Styrelsen for Samfundssikkerhed, Energistyrelsen eller Trafikstyrelsen, der træffer afgørelsen – se fx [telebekendtgørelsens § 10](#) og [energibekendtgørelsens § 6](#).

Det har en konkret konsekvens for dig: den myndighed, der afgør din sag, **er** omfattet af forvaltningsloven, selv om PET ikke er det. Ombudsmanden bemærkede allerede i 1992, at de indhentede oplysninger – hvis de er til ugunst for ansøgeren – »normalt skal forelægges for ansøgeren til udtalelse«, jf. [forvaltningslovens § 19, stk. 1](#). At partshøringspligten kan indskrænkes efter [§ 19, stk. 2, nr. 4](#), når du ikke har aktindsigtsret i oplysningerne, ændrer ikke, at udgangspunktet er høring.

4. Meddelelse, orientering og listeføring. Du skal ved godkendelsen gøres bekendt med sikkerhedscirkulæret og med straffelovens kapitel 12, 13 og 16 samt de relevante NATO- eller EU-sikkerhedsforskrifter, jf. [§ 17](#). Myndigheden skal føre en ajourført liste over godkendte medarbejdere med klassifikationsgrad, udstedelsesdato

og gyldighedsperiode, jf. § 15, stk. 2. I telesektoren er listeføringen skærpet: oversigten skal indeholde navn, fødselsdato, nationalitet, gyldighedsperiode og hjemmel, og den må kun behandles af få og særligt udvalgte medarbejdere, der selv er godkendt til HEMMELIGT, jf. § 7.

En sidste, ofte overset detalje: en godkendelse må kun gives, når det er **nødvendigt** i forhold til din adgang til klassificeret information eller til de funktioner, du skal varetage, jf. § 15, stk. 1. Og selv med godkendelsen i hånden må du kun få indsigt i det, der er tjenstligt nødvendigt (»Need to Know«), jf. § 16. Godkendelsen er en adgangsbetingelse, ikke en adgangsbillet.

LOV

Forvaltningsloven § 19, stk. 1, 2

Sikkerhedscirkulæret § 13, stk. 1, 3

Sikkerhedscirkulæret § 14, stk. 2

Sikkerhedscirkulæret § 15, stk. 1, 2

Sikkerhedscirkulæret § 17

§ 3 De fire niveauer, gyldigheden og de nye genbrugs- og suspensionsregler pr. 1. marts 2026

Sikkerhedscirkulærets § 1, stk. 1 opstiller fire klassifikationsgrader, der er defineret ved den skade, en uberettiget videregivelse ville kunne forvolde:

Grad	NATO/EU-ækvivalent	Skadekriterium	Gyldighed
YDERST HEMMELIGT	COSMIC TOP SECRET / EU TOP SECRET	Overordentlig alvorlig skade	Højst 5 år
HEMMELIGT	NATO SECRET / EU SECRET	Alvorlig skade	Højst 10 år
FORTROLIGT	NATO CONFIDENTIAL / EU CONFIDENTIAL	Skade	Højst 10 år
TIL TJENESTEBRUG	NATO RESTRICTED / EU RESTRICTED	Må ikke offentliggøres eller komme til uvedkommendes kendskab	(ikke særskilt reguleret i § 13, stk. 2)

Gyldighedsperioderne følger af § 13, stk. 2 og regnes fra **afgørelsestidspunktet** – ikke fra det tidspunkt, du tiltræder. Sektorbekendtgørelserne gentager 10-års-reglen for FORTROLIGT og HEMMELIGT, jf. [telebekendtgørelsens § 10](#), [energibekendtgørelsens § 6](#) og [luftfartsbekendtgørelsens § 20](#).

Bortfald ved stillingskift. Den vigtigste praktiske regel står i den sidste sætning i § 13, stk. 1:

»Sikkerhedsgodkendelsen har kun gyldighed for den sikkerhedsgodkendte persons arbejde for den pågældende myndighed.«

Din godkendelse er altså knyttet til myndigheden – ikke til dig. Skifter du job, skal der som udgangspunkt træffes en ny afgørelse. Tilsvarende gælder efter sektorbekendtgørelserne, at du skal kunne **opretholde** godkendelsen, så længe du varetager funktionen, jf. [telebekendtgørelsens § 5, stk. 1](#), [energibekendtgørelsens § 3, stk. 5](#) og [luftfartsbekendtgørelsens § 17, stk. 4](#). Arbejdsgiveren har pligt til at afmelde godkendelsen, når du ophører i funktionen – senest 1 måned efter i tele- og luftfartssektoren, senest 14 dage efter i energisektoren, jf. [energibekendtgørelsens § 5, stk. 3](#).

To nye regler fra 1. marts 2026. Ministeriet for Samfundssikkerhed og Beredskab har ved [cirkulære nr. 9281 af 23. februar 2026](#) indsat to bestemmelser, der begge er til fordel for den, der skal fornyes:

- **Suspension af udløb.** Der indsættes et nyt § 13, stk. 3: »Indgives der en anmodning om fornyelse af en sikkerhedsgodkendelse senest 6 måneder før sikkerhedsgodkendelsens udløb, suspenderes udløbet af godkendelsen i op til 12 måneder, indtil der er truffet afgørelse herom.« Det betyder i praksis, at lang sagsbehandlingstid ikke længere automatisk sender dig ud af din funktion – forudsat at ansøgningen er indgivet i tide. Reglen svarer til den, der allerede gælder i telesektoren, jf. [telebekendtgørelsens § 10](#) og [§ 8, stk. 4](#), og i energisektoren, jf. [energibekendtgørelsens § 5, stk. 4](#).
- **Genbrug af en eksisterende godkendelse.** Der indsættes nye § 14, stk. 3 og 4: er du inden for de seneste 5 år godkendt til en tilsvarende eller højere klassifikationsgrad, kan den godkendelse lægges til grund ved en ny afgørelse, »medmindre konkrete forhold taler herimod«. Den nye godkendelse kan dog ikke gives længere gyldighed end den oprindelige, og myndigheden skal snarest muligt orientere PET. Efter ændringscirkulærets § 2, stk. 2, kan også godkendelser udstedt før 1. marts 2026 lægges til grund, hvis de er højst 5 år gamle.

Det er værd at være præcis om, hvad genbrugsreglen **ikke** gør: den gør ikke godkendelsen portabel. Der skal fortsat træffes en ny afgørelse hos den nye myndighed, og myndigheden kan fravige genbruget, hvis konkrete forhold taler imod. Ændringen skal desuden ses på baggrund af, at portabilitet netop var det, branchen bad om og ikke fik. I [høringen over energibekendtgørelsen](#) rejste bl.a. Green Power Denmark, Dansk Erhverv, Norlys, Cerius-Radius og Energinet ønsket om, at en godkendelse skulle følge personen på tværs af virksomheder og sektorer. Energistyrelsen afviste det med henvisning til PET's og Justitsministeriets regler. Om og hvordan genbrugsreglen i § 14, stk. 3, slår igennem i sektorordningerne, er endnu ikke afklaret i offentliggjort praksis.

Endelig bemærkes, at energibekendtgørelsens § 2 er ændret ved bekendtgørelse af 9. september 2025 med virkning fra 10. september 2025, hvorved en række punkthenvisninger til beredskabsbekendtgørelsens bilag 1 er udgået – en rent teknisk justering uden betydning for personkredsen.

LOV

Sikkerhedscirkulæret § 1, stk. 1

Sikkerhedscirkulæret § 13, stk. 1, 2

Sikkerhedscirkulæret § 14, stk. 3, 4

§ 4 Negativlisten: hvad § 14 reelt bruges til at sortere på

Dette er oversigtens vigtigste afsnit – og samtidig det, hvor kildegrundlaget er tyndest. [Sikkerhedscirkulærets § 14, stk. 1](#) lyder:

»Afgørelsen om sikkerhedsgodkendelse træffes på grundlag af en konkret vurdering af alle de oplysninger, der foreligger om personen. Der lægges herved navnlig vægt på, om den pågældende 1) har udvist ubestridt loyalitet og 2) har en sådan adfærd og karakter, herunder vaner, forbindelser og diskretion, at der ikke kan være tvivl om den pågældendes pålidelighed i forbindelse med håndtering af klassificerede informationer.«

Bemærk formuleringen: der må »ikke kunne være tvivl«. Det er en meget lav tærskel for at afslå – og bestemmelsen opregner ikke konkrete diskvalifikationsgrunde. Kriterierne er bevidst åbne, og der findes **ingen offentliggjort dansk praksis**, der udmønter dem i en fast liste med tærskelværdier. Nøjagtig den samme ordlyd er gentaget i [energibekendtgørelsens § 6, stk. 1](#) og [luftfartsbekendtgørelsens § 20, stk. 1](#), så kriteriet er i dag det samme, hvad enten du godkendes af et ministerium eller af Energistyrelsen.

Hvad der **kan dokumenteres** om, hvad der reelt vejer, er følgende:

-

Straffedomme og verserende sager. PET's telexerklæring indeholder efter Justitsministeriets egen beskrivelse oplysninger fra Det Centrale Kriminalregisters *afgørelsesdel og efterforskningsdel* – altså både domme og aktuelle sigtelser. Din straffeattest viser ikke det samme; efterforskningsoplysninger kan indgå, selv om sagen aldrig førte til dom. I den eneste offentliggjorte danske sag, hvor grundlaget kom frem, var det netop en tidligere voldsdom, myndighederne havde lagt vægt på, jf. [FOB 2013-20](#).

- **Ægtefællens og samlevers forhold.** § 14, stk. 2 hjemler udtrykkeligt, at oplysninger om en ægtefælles, samlevers, registreret partners eller samboendes »adfærd, karakter og forhold i øvrigt« kan tillægges vægt. Det er derfor ikke kun dine egne forhold, der vurderes – og jo højere niveau, jo mere reelt bliver dette punkt.
- **Huller og unøjagtigheder i CV'et.** I energi- og luftfartssektoren er der ud over selve godkendelsen indført en selvstændig **ID- og CV-kontrol**, som virksomheden skal gennemføre. [Energibekendtgørelsens § 2, nr. 1](#) definerer den som kontrol af identitet på grundlag af dokumentation samt kontrol af »beskæftigelse, uddannelse og eventuelle afbrydelser i mindst de foregående fem år«, og [§ 3, stk. 4](#) gør kontrollen obligatorisk forud for godkendelsen. Uforklarede afbrydelser i fem år tilbage er altså noget, der aktivt eftersøges.
- **Urigtige eller fortiede oplysninger.** Der er ingen offentliggjort dansk sikkerhedsgodkendelsespraksis herom, men konsekvensen er indlysende ud fra kriteriets ordlyd: den, der har afgivet urigtige oplysninger i skemaet, har svært ved at opfylde »ubestridt loyalitet« og »diskretion«. Fra ansættelsesretten kendes det generelle mønster, at et tillidsbrud kan bære en ophævelse af ansættelsen, **selv om** den underliggende straffesag ender med frifindelse – se Arbejdsrettens tilkendegivelse i [FV 2018.0163](#), hvor bortvisningen blev fundet berettiget som følge af et alvorligt tillidsbrud og den ansattes manglende forklaring, uanset den senere frifindelse. Frifindelse i en straffesag er med andre ord ikke det samme som genoprettet tillid.
- **Vaner, forbindelser og diskretion.** Ordlyden i § 14, stk. 1, nr. 2, peger direkte på misbrugsforhold (»vaner«), kontaktflader – herunder til fremmede magter, efterretningstjenester og ekstremistiske miljøer (»forbindelser«) – og løsmundethed (»diskretion«). At det er netop disse hensyn, bestemmelsen skal beskytte, understøttes af [§ 17, stk. 1](#), hvorefter den, der godkendes, skal gøres bekendt med straffelovens kapitel 12 (forbrydelser mod statens selvstændighed og sikkerhed), kapitel 13 (forbrydelser mod statsforfatningen og de øverste statsmyndigheder) og kapitel 16 (forbrydelser i offentlig tjeneste). Der findes derimod ikke offentliggjort praksis, der fastlægger, hvor meget gæld, hvilket forbrug eller hvilke landeophold der udløser et afslag – og enhver angivelse af sådanne grænser ville være gætværk.

Det afgørende retlige værn: vurderingen skal være konkret og aktuel. Den eneste danske afgørelse, der reelt prøver et afslag begrundet i en negativ sikkerhedsvurdering fra PET, er ombudsmandens redegørelse i [FOB 2013-20](#). International Press Centre havde nægtet at akkreditere en fotojournalist forud for et statsbesøg, alene fordi PET havde svaret »På liste 1 xxx kan vi ikke anbefale«. IPC kendte hverken PET's begrundelse eller grundlaget. Ombudsmanden konkluderede:

»IPC meddelte herefter afslag på akkreditering uden at kende grundlaget for PET's anbefaling og således uden at tage konkret stilling til journalistens forhold og sagens omstændigheder i øvrigt. Det mente ombudsmanden var i strid med forbuddet mod skøn under regel.«

Ombudsmanden gik derefter et skridt videre og vurderede, om de forhold, PET havde lagt vægt på – bl.a. en voldsdom, der lå mere end fem år tilbage og ikke længere fremgik af straffeattesten – overhovedet kunne have båret et afslag. Svaret var nej: »På det foreliggende oplysningsgrundlag mente ombudsmanden ikke, at disse forhold kunne have udgjort et tilstrækkeligt grundlag for at afslå akkreditering.« Sagsbehandlingen var behæftet med »alvorlige fejl«, hvilket ombudsmanden fandt »meget beklageligt« – herunder tilsidesættelse af partshøringspligten efter [forvaltningslovens § 19](#) og af notatpligten.

Sagen angik akkreditering, ikke en formel sikkerhedsgodkendelse efter cirkulæret. Men den principielle lære er direkte overførbart og bør fremhæves over for enhver myndighed, der læner sig passivt op ad en negativ PET-indstilling: **myndigheden skal selv tage konkret stilling, og ældre forhold kan ikke uden videre bære et afslag.** Der er ingen automatik.

Et sidste, praktisk punkt: hvad arbejdsgiveren må spørge dig om, er ikke frit. Ligebehandlingsnævnet har fastslået, at det er lovligt at kræve **dokumentation for statsborgerskab**, fordi »national oprindelse« i forskelsbehandlingslovens forstand ikke omfatter statsborgerskab, og fordi arbejdsgivere har en pligt til at verificere retten til at arbejde i Danmark, jf. [23-41798](#). Omvendt fandt nævnet det ulovligt at kræve oplysning om »nationalitetsland« i et ansøgningsskema, fordi begrebet var uklart og egnet til at blive opfattet som et spørgsmål om etnisk eller national oprindelse, jf. [2013-6810-05081](#). Datatilsynet har tilsvarende accepteret systematisk indhentelse af pasoplysninger og straffeattester ved rekruttering, men først efter en konkret proportionalitetsvurdering af virksomhedens rekrutteringsvolumen og sikkerhedsmæssige risikoprofil, jf. [2023-431-0025](#).

LOV

[Forvaltningsloven § 19](#)[Sikkerhedscirkulæret § 14, stk. 1, 2](#)[Sikkerhedscirkulæret § 17, stk. 1](#)

PRAKSIS	Arbejdsretten · Berettiget bortvisning af plejer trods frifindelse for tyveri i straffesag	07.06.2019
	Ligebehandlingsnævnet · Krav om pasdokumentation som bevis for statsborgerskab var ikke i strid med forskelsbehandlingsloven	07.09.2024
	Ligebehandlingsnævnet · Universitet dømt for ulovlig indhentning af oplysninger om nationalitet i ansøgningsskema	26.06.2015
	Datatilsynet · Parken Services A/S' behandling af personoplysninger i forbindelse med rekruttering	05.09.2024

§ 5 Afslaget du ikke kan læse: begrundelse, indsigt og fraværet af klageadgang

Får du nej – eller bliver din godkendelse inddraget – møder du en retsstilling, der er usædvanlig i dansk forvaltningsret. Tre lag lægger sig oven på hinanden.

Første lag: begrundelsen kan lovligt afkortes. [Forvaltningslovens § 24, stk. 1](#) kræver normalt henvisning til retsreglerne og angivelse af de hovedhensyn, der har været bestemmende for skønnet, og [stk. 2](#) kræver om fornødent en kort redegørelse for de faktiske omstændigheder. Men [§ 24, stk. 3](#) bestemmer, at »begrundelsens indhold i øvrigt kan begrænses i det omfang, hvori oplysninger kan undtages fra aktindsigt, jf. §§ 15-15 b«. Og [§ 15](#) tillader netop at begrænse aktindsigten på grund af »afgørende hensyn til statens sikkerhed eller rigets forsvar, medmindre partens interesse i at kunne benytte kendskab til sagens dokumenter til varetagelse af sit tarv taler imod«.

Bemærk afvejningsklausulen i slutningen af § 15 – den er din. Som **part** har du en videre adgang end offentligheden: kun *afgørende* hensyn kan begrænse din partsaktindsigt, hvor der efter offentlighedslovens § 31 blot skal foreligge *væsentlige* hensyn. Det princip fastholdt ombudsmanden i [FOB 2025-17](#):

»Retten til aktindsigt kan således for en part kun begrænses, hvis der foreligger 'afgørende' – og ikke som efter § 31 (blot) 'væsentlige' – hensyn til statens sikkerhed eller rigets forsvar, og kun hvis partens interesse i at få indsigt i oplysninger til varetagelse af sit tarv ikke taler herimod.«

Samme udtalelse fastslår, at det ikke er en betingelse for hemmeligholdelse, at oplysningerne er formelt klassificeret efter sikkerhedscirkulæret – også uklassificerede oplysninger kan undtages. Til gengæld kan en myndighed ikke pålægge dig tavshedspligt efter [forvaltningslovens § 27, stk. 6](#) om oplysninger, den har pligt til at partshøre dig over.

Andet lag: du kan ikke få indsigt hos PET – heller ikke i, om der overhovedet er noget. [PET-lovens § 12, stk. 1](#) er kategorisk: »En fysisk eller juridisk person har ikke ret til indsigt i oplysninger, som Politiets Efterretningstjeneste behandler om vedkommende, eller ret til indsigt i, hvorvidt tjenesten behandler oplysninger om vedkommende.« Kun hvis særlige forhold taler for det, kan PET efter [stk. 2](#) give hel eller delvis indsigt.

Begrundelsen for, at PET heller ikke oplyser, når der *ingen* oplysninger er, blev accepteret af ombudsmanden allerede i FOB 1998.176:

*»Det oplyses normalt heller ikke, at Politiets Efterretningstjenestes manuelle registre **ikke** indeholder oplysninger om en person. Dette skyldes, at det også vil kunne skade efterretningstjenestens virksomhed, hvis personer, om hvem efterretningstjenesten ikke har registreret oplysninger, fik dette at vide. Gjorde man det, ville en person, der ikke fik denne oplysning, modsætningsvis kunne slutte sig til, at efterretningstjenesten har registreret oplysninger om den pågældende.«*

Justitsministeriet understregede i samme sag den pointe, det er værd at holde fast i for din egen skyld: »et afslag på aktindsigt (egen-acces) *ikke* er ensbetydende med, at en person er registreret hos Politiets Efterretningstjeneste«. Ombudsmanden fandt ikke grundlag for kritik og bemærkede, at han ikke havde særlige forudsætninger for at vurdere skadevirkningerne bedre end PET. Se [ombudsmandens udtalelse i sagen om afslag på oplysning om PET-registrering](#). Bemærk dog, at Justitsministeriet i samme sag anerkendte, at sager om sikkerhedsgodkendelse hører til den del af PET's virksomhed, der ikke er strafferetspleje.

Dertil kommer, at [PET-lovens § 14, stk. 1](#) undtager PET's virksomhed fra offentlighedsloven (bortset fra notatpligten) og fra [forvaltningslovens kapitel 4-6](#) – altså reglerne om partsaktindsigt, partshøring og begrundelse. [§ 14, stk. 2](#) giver dog justitsministeren hjemmel til at bestemme, at forvaltningslovens kapitel 4-6 helt eller delvis skal finde anvendelse på PET's egne personalesager og **sikkerhedsgodkendelsessager** – en bemyndigelse, der blev udbygget ved lov nr. 503 af 23. maj 2018, hvor der bl.a. blev indsat hjemmel til at lade databeskyttelsesreglerne gælde for netop disse sagstyper. Den tilsvarende ordning på forsvarsområdet findes i [FE-lovens § 11](#), hvor forsvarsministeren har samme bemyndigelse.

Tredje lag: der er ingen klageadgang. Sikkerhedscirkulæret indeholder ikke én bestemmelse om klage over afslag, tilbagekaldelse eller sagsbehandlingstid. Det er ikke en forglemmelse, men et bevidst valg, som blev bekræftet under høringen over energibekendtgørelsen i 2025: både Green Power Denmark og Crossbridge bad om klageadgang til ministeren eller en anden administrativ myndighed, og Energistyrelsen afviste det

– efter høringsnotatet »med henvisning til manglende kompetencer hos klageinstanser«. Se [høringen over bekendtgørelse om sikkerhedsgodkendelse i energisektoren](#).

Hvad du så kan gøre. Fire veje står reelt åbne:

1. **Bed om partshøring og begrundelse hos den myndighed, der har truffet afgørelsen** – ikke hos PET. Den myndighed er omfattet af forvaltningsloven, og begrænsningen efter § 24, stk. 3, skal være konkret begrundet i, at oplysningerne kan undtages efter §§ 15-15 b.
2. **Klag til Folketingets Ombudsmand.** Det er i praksis den reelle kontrolvej. FOB 2013-20 viser, at ombudsmanden både prøver, om myndigheden har sat skøn under regel, og – inden for det oplysningsgrundlag, han har – om de forhold, der er lagt vægt på, overhovedet kunne bære afgørelsen.
3. **Tilsynet med Efterretningstjenesterne.** PET skal efter [PET-bekendtgørelsens § 14](#) løbende orientere tilsynet om sager om sikkerhedsgodkendelse, hvor tjenesten videregiver oplysninger fra sin journal eller sine databaser til andre myndigheder end Justitsministeriet, anklagemyndigheden eller politiet i øvrigt. Videregivelsen i din sag er altså ikke ukontrolleret.
4. **Wamberg-udvalget.** Efter **Straffelovrådets og efterretningsudvalgets betænkning nr. 1529/2012 om PET og FE** har udvalget i sager om sikkerhedsgodkendelse »fået forelagt alle konkrete spørgsmål om videregivelse af vandelsoplysninger«. Kontrollen er indirekte og ikke en klageadgang, men den findes.

Endelig er det værd at kende domstolens position i randområdet. Højesteret har i sag 107/2021 om forsvarerens aktindsigt i PET-materiale afklaret, hvordan en ret skal formulere sig, når hensynet til efterretningstjenestens virke støder sammen med retssikkerheden, jf. [Sag 107/2021](#). Og både i [SS-19/2023-HJR](#) og i [SS-40/2025-HJR](#) har Højesteret afvist henholdsvis dørlukning og afslag på aktindsigt, fordi myndighedernes redegørelse for sikkerhedshensynene var for **generisk**. Kravet om konkretisering er altså ikke sat ud af kraft, blot fordi ordene »statens sikkerhed« indgår i begrundelsen.

LOV

[FE-loven § 11](#)[Forvaltningsloven § 15](#)[Forvaltningsloven § 24, stk. 1-3](#)[PET-loven § 12, stk. 1, 2](#)[PET-loven § 14, stk. 1, 2](#)

PRAKSIS

Højesteret · Ekstra Bladet får aktindsigt i PET-efterforskningssag hjemvist til fornyet behandling – Højesteret ophæver blankt afslag	09.12.2025
Højesteret · Højesterets afslag på dørlukning i sag om PET-medarbejders brud på tavshedspligt	27.06.2023
Højesteret · Grænser for domstoles oplysningspligt om PET-materiale i sager om forsvarerens aktindsigt	23.01.2023

C-185/23: EU-retten sætter en bundgrænse – men kun for

§ 6 EU-certifikatet

Den vigtigste retsudvikling på området de senere år kommer fra Luxembourg. I [C-185/23](#) afsagde EU-Domstolens Store Afdeling den 29. juli 2024 dom i en slovakisk sag, hvor sikkerhedstjenesten samtidigt havde inddraget et selskabs **nationale industrisikkerhedsgodkendelse** og dets **EU-facilitetssikkerhedscertifikat (FSC)** efter Rådets afgørelse 2013/488/EU. Selskabet fik lejlighed til at udtale sig om de ikke-klassificerede oplysninger, men hverken det eller dets advokat fik indsigt i det klassificerede materiale, der bar afgørelsen.

Domstolen sondrede skarpt. Tilbagekaldelsen af den **nationale** godkendelse er ikke gennemførelse af EU-retten, fordi EU-retten ikke indeholder generelle regler om adgang til medlemsstaternes egne klassificerede oplysninger; Chartret finder derfor ikke anvendelse, jf. [Chartrets artikel 51, stk. 1](#). Tilbagekaldelsen af **EU-certifikatet** er derimod gennemførelse af EU-retten, fordi certifikatet udstedes i medfør af afgørelse 2013/488/EU, og fordi en medlemsstat, der udøver sin skønsbeføjelse inden for de rammer, afgørelsen udstikker, netop gennemfører EU-retten. Det var uden betydning, at selskabet endnu ikke havde indgået kontrakt med Rådet – en virksomhed kan anmode om FSC allerede i prækvalifikationsfasen.

For certifikatets vedkommende gælder derfor [Chartrets artikel 47](#), og Domstolen udtalte:

»Den domstolskontrol, der er sikret ved chartrets artikel 47, kræver, at den pågældende skal kunne få kendskab til begrundelsen for den afgørelse, som er truffet i forhold til vedkommende, enten ved at læse selve afgørelsen eller i en meddelelse af begrundelsen på vedkommendes begæring (...) såvel for at sætte vedkommende i stand til at forsvare sine rettigheder under de bedst mulige betingelser (...) som for at sætte sidstnævnte fuldt ud i stand til at udøve en legalitetsprøvelse af den omhandlede nationale afgørelse.«

Hemmeligholdelse er ikke udelukket – bydende hensyn til statens sikkerhed kan begrunde, at hverken virksomheden eller dens advokat får adgang til alt. Men Domstolen opstillede en række minimumsgarantier:

- Den nationale domstol skal have **fuld adgang** til alle beviser og den fulde begrundelse.
- Retten skal **uafhængigt efterprøve**, om de påberåbte sikkerhedshensyn er reelle og berettigede, og at ikke-videregivelsen begrænses til det strengt nødvendige.
- Finder retten, at hensynene ikke hindrer videregivelse, skal myndigheden gives lejlighed til at meddele den manglende begrundelse; gør den ikke det, må retten alene lægge det meddelte til grund.
- Under alle omstændigheder skal parten meddeles **det væsentligste indhold** af begrundelsen – ellers bliver retten til at blive hørt illusorisk.

Domstolen præciserede endelig, at EU-retten **ikke** kræver, at den nationale ret selv videregiver klassificerede oplysninger; det påhviler myndigheden, og nægter den, må retten træffe afgørelse alene på det meddelte grundlag.

Hvad betyder det for dig? To ting. For det første er C-185/23 en **virksomhedsdom**, ikke en persondom, og den angår kun EU-certifikatet – den giver ikke en enkeltperson med afslag på en dansk sikkerhedsgodkendelse ret til begrundelse. For det andet er den alligevel det stærkeste argument, der findes på området: hvis din virksomhed mister eller nægtes et EU-FSC, kan I kræve i det mindste det væsentligste indhold af begrundelsen og en domstolsprøvelse, hvor retten selv ser materialet. Det er en markant kontrast til den rent nationale ordning, hvor hverken begrundelse eller klageadgang er sikret.

LOV

Sikkerhedscirkulæret § 49

PRAKSIS

EU-Domstolen · Beskyttelse af EU-klassificerede informationer og retten til effektive retsmidler ved tilbagekaldelse af sikkerhedsgodkendelser 29.07.2024

Virksomhedsgodkendelse, FSC og udbud: når kravet rammer arbejdsgiveren

§ 7

Sikkerhedscirkulæret har ét – men kun ét – hjemmelsgrundlag for godkendelse af selve virksomheden. [§ 49](#) lyder:

»Den nationale sikkerhedsmyndighed kan i samråd med den nationale it-sikkerhedsmyndighed træffe afgørelse om at tildele en områdesikkerhedsgodkendelse (Facility Security Clearance) i overensstemmelse med regler herom i NATO og EU.«

Bemærk, at kompetencen her ligger hos **PET** (eller FE på Forsvarsministeriets område) – ikke hos den kontraherende myndighed, som ved personelle godkendelser. Bemærk også formuleringen »i overensstemmelse med regler herom i NATO og EU«: indholdet af FSC-ordningen ligger i de internationale regelsæt, ikke i cirkulæret.

I udbud er kravet både lovligt og bindende. Klagenævnet for Udbud tog i to samtidige kendelser fra foråret 2020 stilling til Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelses (FMI) miniudbud om vedligeholdelsesarbejder på inspektionsfartøjet THETIS. Hele skibet og dets dokumentation var klassificeret TIL TJENESTEBRUG, og FMI krævede, at både virksomheden og samtlige medarbejdere – inklusive underleverandørers – var sikkerhedsgodkendt til dette niveau, samt at der blev vedlagt en særskilt erklæring herom.

Fayard A/S gjorde gældende, at kravet var uproportionalt og i praksis umuligt at opfylde på tilbudstidspunktet. Klagenævnet gav ikke medhold: kravene fremgik klart af både rammeaftalen og miniudbudsmaterialet, de var sagligt begrundet i Forsvarets sikkerhedsbehov og Danmarks internationale forpligtelser, herunder i NATO-regi, og FMI var derfor både berettiget og forpligtet til at afvise tilbuddet som ukonditionsmæssigt. At FMI tidligere måtte have håndhævet kravene mindre stringent, gav ikke Fayard en berettiget forventning. Se [20/00645](#).

Karstensens Skibsværft A/S rejste i den parallelle sag et argument, som mange leverandører vil kunne genkende: at **den lange sagsbehandlingstid** for sikkerhedsgodkendelser gjorde kravet urealistisk og begrænsede konkurrencen. FMI havde selv begrundet den skærpede håndhævelse med et forhøjet trusselsbillede siden 2018. Klagenævnet nåede samme resultat – kravene var klare og proportionale, og tilbuddet uden erklæringen var ukonditionsmæssigt, jf. [20/00669](#). Det er den praktiske lære: **sagsbehandlingstiden hos PET er din risiko, ikke ordregiverens.**

To yderligere udbudskendelser tegner rammen om forsvarsleverancer. I [18/03473](#) fastslog Klagenævnet, at en ordregiver under forsvars- og sikkerhedsdirektivet kun har pligt til at undersøge oplysningerne i et tilbud, hvis der er konkret tvivl om deres rigtighed. Og i [22/03035](#) fastslog nævnet, at forsvars- og sikkerhedsdirektivets ligebehandlings- og gennemsigtighedsprincipper ikke er til hinder for, at ordregiver opstiller generelle og funktionelle mindstekrav, som det er op til tilbudsgiverne at afgøre, hvordan de opfylder.

Uden for udbudsretten er pligten strafsanktioneret. For teleudbydere er sikkerhedsgodkendelse af de medarbejdere, der forestår kontakten til politiet ved indgreb i meddelelshemmeligheden, ikke et vilkår, men en pligt: efter [bekendtgørelsens § 1, stk. 1](#) skal udbyderen sikre, at de pågældende godkendes af Rigspolitiet, og overtrædelse straffes med bøde, jf. [§ 3](#), med selskabsansvar efter straffelovens 5. kapitel. Bekendtgørelsen trådte i kraft 1. januar 2026 og afløste den tidligere ordning fra 2006. Små foreninger med under 100 enheder samt caféer, hoteller, kommuner, regioner og transportselskaber, der blot stiller hotspots til rådighed, er undtaget efter [§ 2](#).

Tilsvarende er det virksomheden – ikke den enkelte – der bærer ansvaret i tele- og energisektoren, jf. [telebekendtgørelsens § 6](#) og [energibekendtgørelsens § 4](#). Og Styrelsen for Samfundssikkerhed kan efter [telebekendtgørelsens § 9](#) påbyde udbydere at få også andet personale med adgang til kritiske netkomponenter

sikkerhedsgodkendt, hvis det er af væsentlig samfundsmæssig betydning. Endelig fører den nationale sikkerhedsmyndighed efter [sikkerhedscirkulærets § 56](#) tilsyn og foretager periodiske inspektioner, eventuelt bistået af eksperter fra NATO eller EU.

LOV	Sikkerhedscirkulæret § 49	Sikkerhedscirkulæret § 56	Udbudsloven § 2
PRAKSIS	Klagenævnet for Udbud · Klage over udbud af armerede køretøjer afvist: Miljøkrav og evalueringsproces anset for korrekte 22.06.2022 Klagenævnet for Udbud · Afvisning af tilbud i miniudbud på grund af manglende erklæring om sikkerhedsgodkendt personale 01.05.2020 Klagenævnet for Udbud · Afvisning af tilbud på grund af manglende erklæring om sikkerhedsgodkendt personale var berettiget 30.04.2020 Klagenævnet for Udbud · Klage over udskiftning af støttende enhed og tilbudsevaluering i forsvarsudbud 25.10.2018		

§ 8 Hvad det koster i jobbet: afsked, omplacering og ventetid

Sikkerhedsgodkendelsen er ikke et ansættelsesvilkår i sig selv, men den er ofte en **forudsætning** for at kunne varetage stillingen. Falder forudsætningen bort, står du i en af tre situationer.

Tjenestemænd. [Tjenestemandens lovens § 28, stk. 1](#) hjemler afsked uden ansøgning med 3 måneders varsel til udgangen af en måned. Kortere varsel kan anvendes, hvis afskeden er begrundet i, at tjenestemanden »som følge af strafbart forhold, tjenesteforlseelse eller mislighed er uskikket til at forblive i stillingen«. Den almindelige § 28-afsked er diskretionær, men den er ikke fri: den skal være saglig, og forvaltningslovens sagsbehandlingsregler – herunder partshøring efter [§ 19](#) – gælder. Der er ved [lov nr. 304 af 24. februar 2026](#) med virkning fra 1. april 2026 vedtaget en udvidelse af § 28, stk. 1, så grundlaget for afsked med kortere varsel også omfatter forhold omfattet af kriminallov for Grønland; ændringen er endnu ikke konsolideret ind i lovbekendtgørelsen.

Overenskomstansatte. Her gælder de almindelige saglighedskrav. Praksis om selve sikkerhedsgodkendelser er ikke offentliggjort, men den generelle linje er, at et tillidsbrud kan bære en ophævelse, **selv hvor en tilknyttet straffesag ender med frifindelse** – se Arbejdsrettens tilkendegivelse i [FV 2018.0163](#), hvor bortvisningen blev fundet berettiget med henvisning til et alvorligt tillidsbrud og medarbejderens manglende forklaring på bortvisningstidspunktet. Omvendt viser samme praksisområde, at arbejdsgiveren bærer bevisbyrden, og at bortvisning er en indgribende reaktion, der ikke automatisk følger af enhver mistillid.

Ansatte i den regulerede private sektor. Her er koblingen mellem godkendelse og funktion sat direkte i regelteksten. Du skal kunne **opretholde** godkendelsen, så længe du varetager funktionen – [energibekendtgørelsens § 3, stk. 5](#), [telebektendtgørelsens § 5, stk. 1](#) og [luftfartsbekendtgørelsens § 17, stk. 4](#). Mister du godkendelsen, kan du altså ikke lovligt fortsætte i funktionen – men reglerne siger intet om, at ansættelsen skal ophøre. Omplacering til en funktion uden godkendelseskrav er derfor det første, der bør undersøges.

Et væsentligt praktisk hensyn er indbygget i energiordningen: efter [energibekendtgørelsens § 4, stk. 3](#) kan Energistyrelsen efter anmodning tillade, at en person, hvis ansøgning er indgivet, midlertidigt varetager funktionen, hvis det er **strengt nødvendigt af hensyn til virksomhedens drift**, og virksomheden dokumenterer en gennemført risikovurdering samt redegør for de mitigerende foranstaltninger. Den ventil blev indsat direkte som følge af høringen, hvor bl.a. INEOS Energy og TotalEnergies Danmark påpegede, at offshore-anlæg kan stå med lange nedbrud, hvis udenlandske specialister skal afvente godkendelse.

Sagsbehandlingstiden er i det hele taget det gennemgående praktiske problem. Af høringen over energibekendtgørelsen fremgår, at alle elleve høringssvar havde bemærkninger, og at netop lange sagsbehandlingstider hos PET og Energistyrelsen var blandt de gennemgående bekymringer. Energinet fandt en sagsbehandlingstid på to måneder uacceptabel og foreslog en garanti på maksimalt tre uger. Energistyrelsen imødekom bekymringen med en overgangsordning i § 9, stk. 2, og med undtagelsesbestemmelsen i § 4, stk. 3 – men ikke med en frist. Se [høringen over bekendtgørelse om sikkerhedsgodkendelse i energisektoren](#).

Den nye suspensionsregel i sikkerhedscirkulærets § 14 og § 13, stk. 3, fra 1. marts 2026 adresserer netop dette. Men den virker kun, hvis **fornyelsesansøgningen indgives senest 6 måneder før udløb**. Det er derfor den enkeltstående vigtigste praktiske handling for enhver, der allerede har en godkendelse: hold øje med udløbsdatoen, og få ansøgningen af sted i god tid. Arbejdsgiverens frister understøtter det – 6 måneder i tele- og energisektoren, 3 måneder i luftfarten og ved havnesikring, jf. [luftfartsbekendtgørelsens § 19, stk. 4](#) og [bekendtgørelsen om sikring af havne § 23](#).

LOV

[Forvaltningsloven § 19](#)[Sikkerhedscirkulæret § 13, stk. 3](#)[Tjenestemandsløven § 28, stk. 1](#)

PRAKSIS

Arbejdsretten · Berettiget bortvisning af plejer trods frifindelse for tyveri i straffesag

07.06.2019

§ 9 Grænserne for kravet: hvor sikkerhedsgodkendelse ikke kan forlanges

Sikkerhedscirkulæret er et cirkulære – en administrativ forskrift, der binder de offentlige myndigheder og deres ansatte. Det er ikke en lov, og det kan ikke uden videre pålægges verden udenfor. Domstolene har afstukket den grænse i to sammenhænge, der begge er værd at kende, fordi de viser, hvor argumentet »det er klassificeret« ikke rækker.

Domsmand kan ikke kræves sikkerhedsgodkendt. I en militær straffesag ved Retten i Holstebro fremlagde Forsvarets Auditørkorps dokumenter klassificeret NATO SECRET om en operation i Afghanistan og anmodede om, at domsmænd og rettens personale skulle sikkerhedsgodkendes. Byretten afviste kravet:

»Retten finder ikke, at der er hjemmel til i en konkret sag at stille yderligere krav for udtagelse af en nævning eller domsmand. En eventuel sikkerhedsgodkendelse af en domsmand til at beskæftige sig med hemmelige dokumenter må således bero på frivillighed fra de udtagne domsmænds side.«

Se [SS-2388/2012-HOL](#). Vestre Landsret stadfæstede den 13. december 2012 og gik systematisk til værks: retsplejelovens ordning for udtagelse af lægdommere – [§ 69](#) om betingelserne, [§ 70](#) om udelukkelsesgrunde, [§§ 72 og 74](#) om grundliste og lodtrækning og [§ 88, stk. 1](#) om udtagelsen til den enkelte sag – rummer ingen mulighed for at stille særlige egnetheds- eller godkendelseskrav i den enkelte sag. Landsretten fremhævede, at retsplejeloven ellers udmærket kender sikkerhedshensyn (dørlukning, begrænset aktindsigt, tavshedspålæg),

men uden at give hjemmel til godkendelse af domsmænd, og at udvidelsen af domsmandsordningen til militære sager var ledsaget af en bevidst beslutning om ikke at indføre en sådan ordning. Konklusionen:

»Et krav om sikkerhedsgodkendelse ville indebære et grundlæggende indgreb i retsplejelovens ordning vedrørende behandlingen af straffesager under medvirken af lægdommere, som i øvrigt ville kræve en detaljeret regulering. Et sådant indgreb kan ikke foretages uden særlig hjemmel.«

Se [SS-2303/2012-VLR](#).

Sikkerhedscirkulæret kan ikke pålægges private i sin helhed. Højesteret nåede et beslægtet resultat i [Sag 44/2023](#) om forsvarernes håndtering af klassificeret materiale i en sag om røbeelse af statshemmeligheder. PET havde udarbejdet en vejledning, der henviste til sikkerhedscirkulæret og omfattede krav om sikkerhedsgodkendelse, kontor-, dokument-, transport- og it-sikkerhed, og landsretten havde pålagt forsvarerne at overholde cirkulæret for hele sagens materiale. Højesteret ophævede og hjemviste. Retten fastslog, at der godt kan fastsættes vilkår for udlevering af kopier, men at:

»Vilkårene må ikke være mere vidtgående end nødvendigt af hensyn til formålet og skal være tilstrækkeligt præciserede til, at der ikke kan være rimelig tvivl om, hvad forsvareren skal gøre eller undlade at gøre for at overholde vilkårene.«

Samtidig begrænsede Højesteret rækkevidden: [retsplejelovens § 729 a, stk. 3](#) omfatter efter ordlyd og forarbejder alene materiale, som politiet har tilvejebragt til sagen, og der kan derfor ikke stilles særlige krav til forsvarerens håndtering af anklageskrift, retsbøger, dom og eget materiale. Og cirkulæret kunne **ikke pålægges i sin helhed** – kravene skal hvile på en konkret vurdering af de enkelte dokumenter eller dokumentkategorier.

Sagen er strafferetsplejestof og falder som sådan uden for denne oversigt. Men den principielle pointe rækker videre: **sikkerhedscirkulæret er en intern administrativ forskrift, og forpligtelser i medfør af det kræver et selvstændigt retligt grundlag over for private.** Det er værd at holde fast i, hvis en myndighed eller en ordregiver forsøger at pålægge dig cirkulærets krav helt generelt uden at pege på hjemlen.

Uden for oversigten falder desuden en række beslægtede godkendelsesordninger, der ofte forveksles med sikkerhedsgodkendelse: jernbanens sikkerhedsklassificerede funktioner efter [bekendtgørelse om helbreds- og kompetencekrav til visse sikkerhedsklassificerede funktioner på jernbaneområdet](#) handler om jernbanesikkerhed, ikke om klassificerede informationer, og hører under transportretten. Beslægtede forvaltningsretlige spørgsmål er behandlet særskilt: partshøring under [partshøring](#), begrundelseskravet under [begrundelse i forvaltningen](#) og aktindsigt under [aktindsigt](#).

LOV	Retsplejeloven § 69	Retsplejeloven § 88, stk. 1	Retsplejeloven § 729a, stk. 3
PRAKSIS	Højesteret · Højesterets afgørelse om grænser for krav til forsvareres håndtering af klassificerede oplysninger Landsretten · Kendelse om sikkerhedsgodkendelse af domsmænd i militære straffesager Byretten · Afgørelse om sikkerhedsgodkendelse af domsmænd i sag om hemmelige dokumenter		
			12.10.2023 13.12.2012 11.10.2012

§ 10 Sammenfatning: sådan står du praktisk

Sikkerhedsgodkendelse er en af de få afgørelser i dansk forvaltning, hvor man kan blive frataget sit levebrød uden at få at vide hvorfor, uden mulighed for at se grundlaget og uden nogen at klage til. Det er ikke en fejl i

systemet – det er systemets konstruktion, båret af hensynet til efterretningstjenesternes virke, deres kilder og deres udenlandske samarbejdspartnere. Men konstruktionen har grænser, og de er værd at kende.

Det du kan regne med:

- Afgørelsen træffes af **din arbejdsgiver eller sektormyndigheden**, ikke af PET. Det er dér, du skal rette henvendelse, og dér forvaltningsloven gælder.
- Vurderingen skal være **konkret og aktuel**. Myndigheden må ikke blot læne sig op ad en negativ indstilling uden selv at tage stilling, og ældre forhold kan ikke uden videre bære et afslag – det er kernen i ombudsmandens kritik i FOB 2013-20.
- Som **part** har du en videre indsigt end offentligheden: kun *afgørende* hensyn til statens sikkerhed kan begrænse din partsaktindsigt, og partens egen interesse skal indgå i afvejningen, jf. [forvaltningslovens § 15](#).
- **Fra 1. marts 2026** suspenderes udløbet af din godkendelse i op til 12 måneder, hvis fornyelsesanmodningen indgives senest 6 måneder før udløb – og en godkendelse fra de seneste 5 år kan lægges til grund ved en ny afgørelse, medmindre konkrete forhold taler imod.

Det du ikke skal regne med:

- **Nogen klageadgang.** Hverken sikkerhedscirkulæret eller sektorbekendtgørelserne indeholder én. Energistyrelsen afviste udtrykkeligt branchens ønske herom under høringen i 2025.
- **En reel begrundelse.** [Forvaltningslovens § 24, stk. 3](#) tillader, at begrundelsen afkortes i samme omfang, som oplysningerne kan undtages fra aktindsigt.
- **Indsigt hos PET.** [PET-lovens § 12, stk. 1](#) afskærer både indsigt i oplysningerne og i, om der overhovedet er nogen. Et afslag på egenacces siger derfor **intet** om, hvorvidt du er registreret.
- **At godkendelsen følger dig.** Den gælder kun for arbejdet for den myndighed, der har meddelt den.

Det du bør gøre:

1. Læs samtykkeerklæringen, før du underskriver. Den dækker både indhentelse og videregivelse – og »uddybning«.
2. Udfyld oplysningsskemaet udtømmende og korrekt. Huller og unøjagtigheder eftersøges aktivt i ID- og CV-kontrollen fem år tilbage, og de rammer direkte ind i kriteriet om ubestridt loyalitet og diskretion.
3. Bed om partshøring, hvis der foreligger oplysninger til din ugunst – det er udgangspunktet efter [forvaltningslovens § 19, stk. 1](#), og det var netop tilsidesættelsen heraf, ombudsmanden kritiserede i FOB 2013-20.
4. Bed om en begrundelse, og bed myndigheden konkretisere, hvorfor den ikke kan uddybes. Højesteret har i [SS-19/2023-HJR](#) og [SS-40/2025-HJR](#) afvist rent generiske sikkerhedsbegrundelser.
5. Klag til **Folketingets Ombudsmand**. Det er den reelle kontrolvej, og den prøver både sagsbehandlingen og – inden for det oplysningsgrundlag, ombudsmanden har – grundlaget for afgørelsen.
6. Søg fornyelse i god tid: 6 måneder før udløb i tele- og energisektoren og efter sikkerhedscirkulæret fra 1. marts 2026, 3 måneder ved luftfart og havnesikring.
7. Er du en **virksomhed**, der mister eller nægtes et EU-facilitetssikkerhedscertifikat, så påberåb dig [C-185/23](#): I har krav på i det mindste det væsentligste indhold af begrundelsen og på en domstolsprøvelse, hvor retten selv har fuld adgang til beviserne.

Endelig en nøgtern konstatering, som enhver rådgiver på området bør give videre: **offentliggjorte klagesager om nægtet personel sikkerhedsgodkendelse findes stort set ikke i dansk praksis.** De sager, der er tilgængelige, angår randområderne – akkreditering, domsmænd, forsvareres aktindsigt, udbudsvilkår og EU-certifikater. Det er ikke, fordi der ikke træffes afslag; det er, fordi ordningen er indrettet, så afslagene ikke bliver til sager. Netop derfor er den forvaltningsretlige disciplin hos den myndighed, der træffer afgørelsen – konkret vurdering, partshøring, notatpligt, begrundelse så langt den rækker – den eneste reelle retssikkerhedsgaranti, du har.

LOV	Forvaltningsloven § 15	Forvaltningsloven § 19, stk. 1	Forvaltningsloven § 24, stk. 3
	PET-loven § 12, stk. 1	Sikkerhedscirkulæret § 13, stk. 1-3	Sikkerhedscirkulæret § 14, stk. 1, 2
PRAKSIS	Højesteret · Ekstra Bladet får aktindsigt i PET-efterforskningssag hjemvist til fornyet behandling – Højesteret ophæver blankt afslag 09.12.2025 Højesteret · Højesterets afslag på dørlukning i sag om PET-medarbejders brud på tavshedspligt 27.06.2023 EU-Domstolen · Beskyttelse af EU-klassificerede informationer og retten til effektive retsmidler ved tilbagekaldelse af sikkerhedsgodkendelser 29.07.2024		

REFERENCE	Lovgrundlag	10 paragraffer
FE-loven § 11	Forvaltningsloven § 15	
Forvaltningsloven § 24 stk. 3	PET-loven § 12	
PET-loven § 14 stk. 1	Sikkerhedscirkulæret § 1 stk. 1	
Sikkerhedscirkulæret § 13 stk. 1-3	Sikkerhedscirkulæret § 14 stk. 1, 2	
Sikkerhedscirkulæret § 49	Tjenestemandsløven § 28 stk. 1	

MATERIALE	Citerede afgørelser	15 afgørelser
HØJESTERET · ØVERSTE INSTANS		4
09.12.2025	Ekstra Bladet får aktindsigt i PET-efterforskningssag hjemvist til fornyet behandling – Højesteret ophæver blankt afslag	10530-12417
12.10.2023	Højesterets afgørelse om grænser for krav til forsvareres håndtering af klassificerede oplysninger	44-2023
27.06.2023	Højesterets afslag på dørlukning i sag om PET-medarbejders brud på tavshedspligt	3490-4155
23.01.2023	Grænser for domstoles oplysningspligt om PET-materiale i sager om forsvarerens aktindsigt	107-2021
EU-DOMSTOLEN · EUROPÆISK DOMSTOL		1
29.07.2024	Beskyttelse af EU-klassificerede informationer og retten til effektive retsmidler ved tilbagekaldelse af sikkerhedsgodkendelser	C-185/23
LANDSRETTE · ANKEINSTANS		1

13.12.2012	Kendelse om sikkerhedsgodkendelse af domsmænd i militære straffesager	5609-6709
ARBEJDSRETEN · SPECIALRET		1
07.06.2019	Berettiget bortvisning af plejer trods frifindelse for tyveri i straffesag	FV 2018.0163
BYRETEN · FØRSTE INSTANS		1
11.10.2012	Afgørelse om sikkerhedsgodkendelse af domsmænd i sag om hemmelige dokumenter	5608-6708
KLAGENÆVNET FOR UDBUD · NÆVN / KLAGEINSTANS		4
22.06.2022	Klage over udbud af armerede køretøjer afvist: Miljøkrav og evalueringsproces anset for korrekte	22/03035
01.05.2020	Afvisning af tilbud i miniudbud på grund af manglende erklæring om sikkerhedsgodkendt personale	20/00669
30.04.2020	Afvisning af tilbud på grund af manglende erklæring om sikkerhedsgodkendt personale var berettiget	20/00645
25.10.2018	Klage over udskiftning af støttende enhed og tilbudsevaluering i forsvarsudbud	18/03473
LIGEBEHANDLINGSNÆVNET · NÆVN / KLAGEINSTANS		2
07.09.2024	Krav om pasdokumentation som bevis for statsborgerskab var ikke i strid med forskelsbehandlingsloven	23-41798
26.06.2015	Universitet dømt for ulovlig indhentning af oplysninger om nationalitet i ansøgningsskema	2013-6810-05081
DATATILSYNET · NÆVN / KLAGEINSTANS		1
05.09.2024	Parken Services A/S' behandling af personoplysninger i forbindelse med rekruttering	2023-431-0025

FORARBEJDE Betænkninger

1 reference

Betænkning om PET og FE

nr. 1529 · 2012 · Justitsministeriet